

การจัดสร้างประติมากรรม : ทำจตุโลกบาล

จัดสร้างโดย

สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

ประติมากรรม : ท้าวจตุโลกบาล

ประติมากรรมท้าวจตุโลกบาล

แนวความคิดในการออกแบบ : การออกแบบภาพผู้ออกแบบออกแบบเป็นแบบไทยประเพณี ในลักษณะนั่งอยู่บนก้อนเมฆ สื่อถึงบรรยากาศแห่งสรวงสวรรค์ ท้าวจตุโลกบาล หรือท้าวจตุมหาราช คือ ผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา เป็นสวรรค์ชั้นแรก และชั้นล่างสุดในฉกามาพจรภูมิ เรียกสั้น ๆ ว่า ชั้นจาตุม มีที่ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาพระสุเมรุ

จาตุมหาราชิกา แปลว่า ดินแดนเป็นที่อยู่ของท้าวมหาราชทั้งสี่ กล่าวคือสวรรค์ชั้นนี้เป็นดินแดนที่จอมเทพ ๔ องค์ ผู้รักษาคุ้มครองโลกใน ๔ ทิศ ปกครองอยู่คนละทิศ ทำหน้าที่ดูแลรักษาทั้งสี่ทิศ สอดส่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรวมทั้งดูแลบริวารในอำนาจของตน

ท้าวเวสสุวรรณ

ท้าวเวสสุวรรณ ท้าวเวสสุวรรณ หรือท้าว
กุเวร เทพผู้ดูแลประจำในทิศอุดร (ทิศเหนือ) ทำ
หน้าที่ปกครองหมัญักษ์ มีลักษณะแบบยักษ์มีกายสี
ทองหรือสีเขียว มือขวาถือกระบองเป็นอาวุธ มือ
ซ้ายแสดงท่ามุทรา สวมศิราภรณ์ทรงมงกุฎยอด
น้ำเต้า สวมกรองศอ สวมเกราะเสื้อแขนสั้นสีน้ำเงิน
ขาบเข้มแต่งกนกปลายแขนเสื้อแทนพาดูร์ดนุง
ผ้าลายดอกพื้นเขียว กำไลข้อมือ ข้อมเท้า เป็น
เครื่องตกแต่ง สนับเพลาลายดอกพื้นสีส้มอ่อน

ท้าววิรุฬหก

ท้าววิรุฬหก เทพผู้ดูแลรักษาทิศทักษิณ (ทิศใต้) ทำหน้าที่ปกครองยักษ์ชื่อกุมกัณฑ์ มีลักษณะใบหน้าแบบยักษ์หน้ามนุษย์ มีกายขาวหรือน้ำเงินอมเขียว มือถือหอกเป็นอาวุธ สวมศิราภรณ์ทรงมงกุฎยอดกระหนกประดับกฤษณพล สวมกรองศอ สวมสังวาล พาหุรัด กำไลข้อมือ ข้อเท้า นุ่งผ้าลายดอกพื้นแดง สนับเพลาลายสีเขียว สีทอง

ท้าวธตรฐ

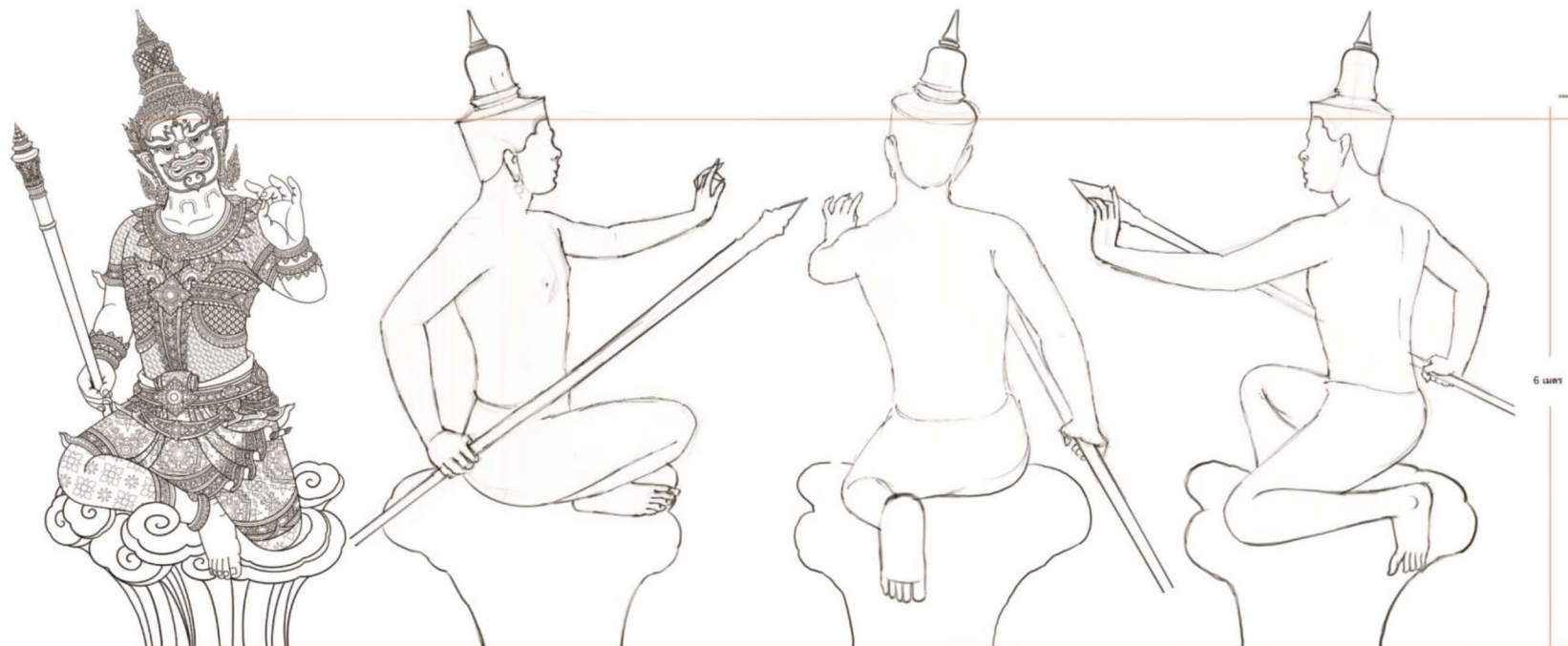
ท้าวธตรฐ เทพผู้ดูแลประจำในทิศ
บูรพา (ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) ทำหน้าที่ปกครอง
คนธรรพ์ มีลักษณะอย่างเทพบุตรรูปร่างงดงาม
ผิวกายสีเนื้ออย่างมนุษย์ บรรเลงพิณสามสาย
เขียนแต่งลายพันธ์พฤษภักษา สวมศิราภรณ์ทรง
มงกุฎยอดน้ำเต้า สวมเสื้อกั๊กประดับกฤษณชลและ
สร้อยพระศอ สวมสังวาล พาหุรัด กำไลข้อมือ
ข้อเท้า นุ่งผ้าลายดอกพื้นเขียว สนับเพลาลาย
ดอกพื้นสีชมพูอ่อน

ท้าววิรุฬหก

ท้าววิรุฬหก เทพผู้ดูแลประจำทิศ
ประจิม (ทิศตะวันตก) ทำหน้าที่ปกครองพญานาค
มีกายสีเนื้ออ่อนนอกขาว มีธนูเป็นอาวุธ สวมศิรา
ภรณ์ทรงมงกุฎยอดรูปพญานาคสามเศียร สวม
สังวาลและพาหุรัดรูปพญานาค มีธนูเป็นอาวุธสวม
กรองศอสวมเกราะเสื้อแขนสั้นสีเขียวแต่งกนก
ปลายแขนเสื้อแทนพาหุรัดนุ่งผ้าลายดอกพื้่นน้ำ
เงิน กำไลข้อมือ ข้อเท้า เป็นเครื่องตกแต่ง สนับ
เพลาลายสีเขียว สีทอง

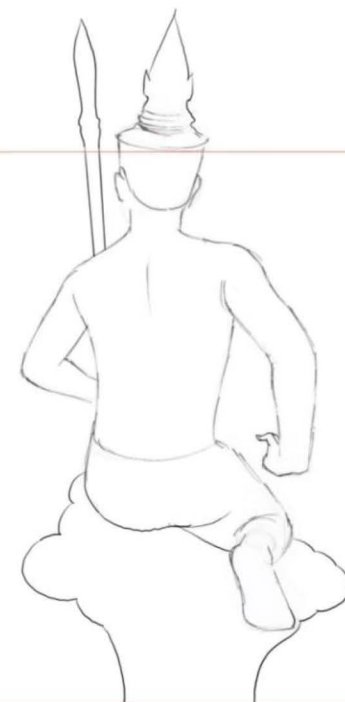
ท้าวเวสสุวรรณหรือท้าวภูเวร รักษาโลกด้านทิศอุดร (ทิศเหนือ) ทำหน้าที่ปกครองยักษ์ มีกายสีทองหรือสีเขียว มือถือกระบองเป็นอาวุธ

สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม

แบบท้าวจตุโลกบาล : ท้าวเวสสุวรรณหรือท้าวภูเวร

ผู้ออกแบบ	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงษ์				
ผู้อำนวยการกลุ่ม	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงษ์				
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นายสุรวิทย์ พิรวงศ์คิปป				
อธิบดีกรมศิลปากร	นายประทีป เจริญโก	รับ/เดือน/ปี			
โครงการ	งานวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒				
สถานที่	สนามหลวง				
มาตราส่วน	1 : 15	จำนวนแผ่น	9	แผ่นที่	2/9

ท้าววิรุฬหก รักษาโลกด้านทิศทักษิณ (ทิศใต้) ทำหน้าที่ปกครองยักษ์ชื่อกุมภัณฑ์ มีกายสีเขียว หรือสีน้ำเงินอมเขียว มือถือหอกเป็นอาวุธ

สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม

แบบท้าวจตุโลกบาล : ท้าววิรุฬหก

ผู้ออกแบบ	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์				
ผู้อำนวยการกลุ่ม	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์				
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นายสุรัฐกิจ พิระเศกศิลป์				
อธิบดีกรมศิลปากร	นายประทีป เฟื่องโก	วัน/เดือน/ปี			
โครงการ	งานวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒				
สถานที่	สนามหลวง				
มาตราส่วน	1 : 15	จำนวนแผ่น	9	แผ่นที่	4/9

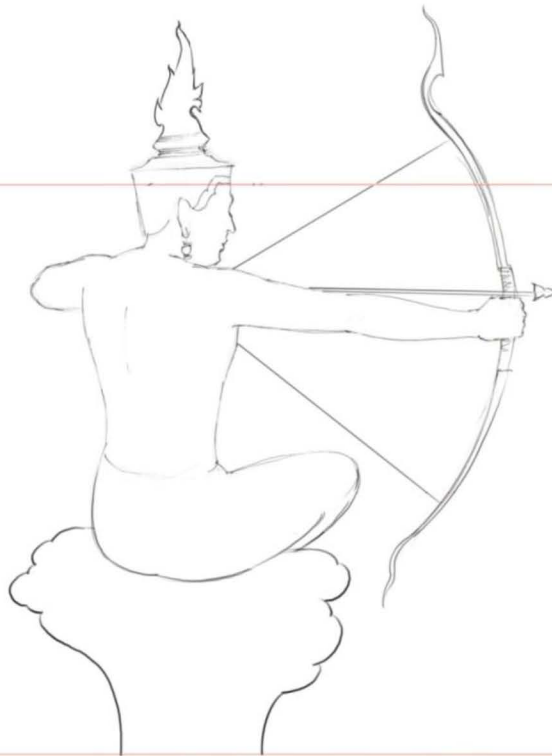
ท้าวธรรม รักษาโลกด้านทิศบูรพา (ทิศตะวันออก) ทำหน้าที่ปกครองคนธรรมที่มีกายสีหงดิน หรือสีน้ำตาลอย่างสี่เนือมนุชย์ บรรเลงพิณสามสาย

สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม

แบบท้าวจตุโลกบาล : ท้าวธรรม

ผู้ออกแบบ	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์		
ผู้อำนวยการกลุ่ม	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงศ์		
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นายสุรัฐกิจ พิรวงศ์ศิลป์		
อธิบดีกรมศิลปากร	นายประทีป เพ็งนิล	วัน/เดือน/ปี	
โครงการ	งานวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒		
สถานที่	สนามหลวง		
มาตราส่วน	1 : 15	จำนวนแผ่น	9
		แผ่นที่	6/9

ท้าววิรุฬหก รักษาโลกด้านทิศประจิม (ทิศตะวันตก) ทำหน้าที่ปกครองพญานาค มีกายสีเนื้ออ่อน
ออกขาว มีธนูเป็นอาวุธ

สำนักช่างสิบหมู่
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม

แบบท้าวจตุโลกบาล : ท้าววิรุฬหก

ผู้ออกแบบ	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงษ์				
ผู้อำนวยการกลุ่ม	นายเกียรติศักดิ์ สุวรรณพงษ์				
ผู้อำนวยการสำนักช่างสิบหมู่	นายสุรัฐกิจ พิระพีศศิลป์				
อธิบดีกรมศิลปากร	นายประทีป เพ็งจัก	วัน/เดือน/ปี			
โครงการ	งานวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒				
สถานที่	สนามหลวง				
มาตราส่วน	1 : 15	จำนวนแผ่น	9	แผ่นที่	8/9

การเขียนแบบ

เขียนร่างแบบลักษณะท่าทางหรือนาฏลักษณะของท้าวจตุโลกบาล
แล้วเสร็จจึงใส่รายละเอียดส่วนข้างให้สมบูรณ์

การปั้นร่างต้นแบบ

ปั้นร่างต้นแบบด้วยดินน้ำมัน

ทำวเวสสุวรรณ

ทำววิรุฬหก

ทำวตรฐ

ทำววิรูปักษ์

การขึ้นรูป

ขยายขึ้นรูปด้วยโฟม และโกลนหุ่น

ทำวเวสสุวรรณ

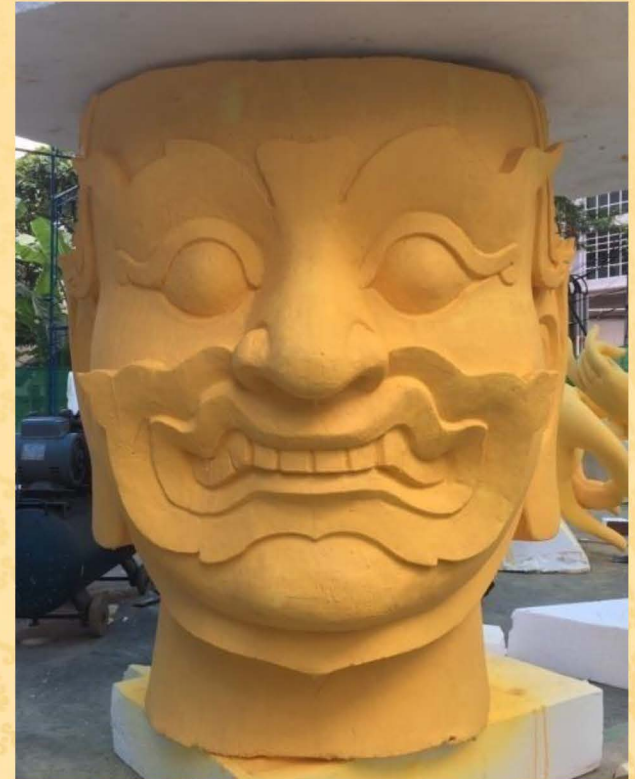
ทำววิรุฬหก ทำวธตรฐ และทำววิรุปักษ์

การแกะโฟมตกแต่งรายละเอียด

เมื่อโคลนหุ่นเสร็จ จึงแกะโฟมตกแต่งเก็บรายละเอียดลวดลายส่วนต่าง ๆ
ลวดลายที่ใช้ซ้ำกันจำนวนมาก จะนำไปทำพิมพ์ยางซิลิโคน และหล่อลายด้วยเรซิน

การทำสีรองพื้น

ทำสีรองพื้นด้วยสีเหลือง เพื่อดูรายละเอียดความเรียบร้อยของชิ้นงาน

การเก็บรายละเอียด

โป้วแต่งเก็บรายละเอียดชิ้นงาน ขัดตกแต่ง และทาสีรองพื้นอีกครั้ง

การประดับลาย

ประดับลวดลายตามแบบ เพื่อนำส่วนพระเศียรไปถอดพิมพ์

การถอดพิมพ์ยางซิลิโคน

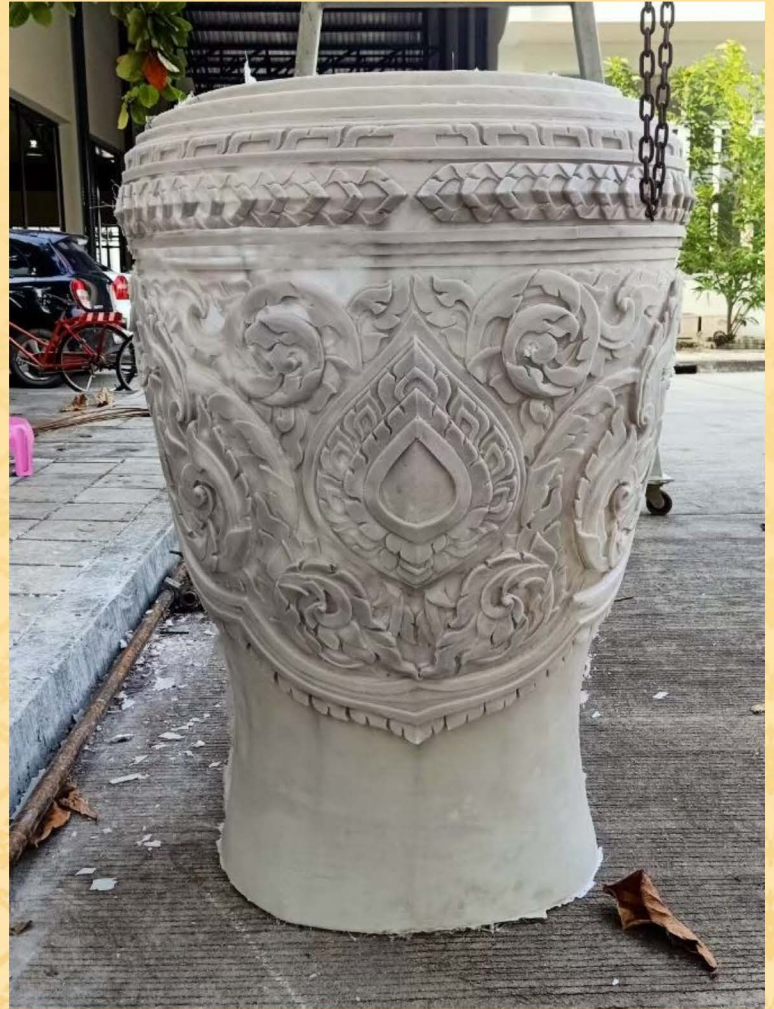
ถอดพิมพ์ส่วนพระเศียรเฉพาะทำววิรุพหก ทำว
ธตรฐ และทำววิรุปักษ์ โดยกันขอบแบ่งด้านหน้าและ
ด้านหลังทำพิมพ์ยางซิลิโคนที่ละด้าน

การหล่อไฟเบอร์กลาส

หล่อไฟเบอร์กลาสส่วนพระเศียร

การขัดเก็บรายละเอียด

ขัดเก็บรายละเอียดรอยต่อของไฟเบอร์กลาส

ประดับลวดลายที่แกะด้วยโฟมส่วนประกอบเครื่องทรง และส่วนต่าง ๆ

ทาสีทอง

การลงยาสี

นำลวดลายที่แกะด้วยโฟม และลวดลายที่หล่อด้วยเรซิน ทาสีรองพื้น
เมื่อทาสีทองแล้วเสร็จ นำมาลงยาสีตามแบบที่กำหนด

การประดับกระจก ในส่วนลวดลายที่ต้องการให้มีความแวววาวแทนการประดับอัญมณี

การเขียนสี

ท้าววิรุฬหก

ท้าววิรูปักษ์

ท้าวธตรฐ

ท้าวเวสสุวรรณ

ส่วนพระเศียรเมื่อทำการลงสีพื้น และสีกายจริง ๒ - ๓ รอบ
จากนั้นช่างดำเนินการเขียนสีตกแต่งเก็บรายละเอียดตามแบบที่กำหนด

ลงสีตกแต่งเก็บรายละเอียด ส่วนต่าง ๆ
ทั้งเครื่องประดับและเครื่องทรง

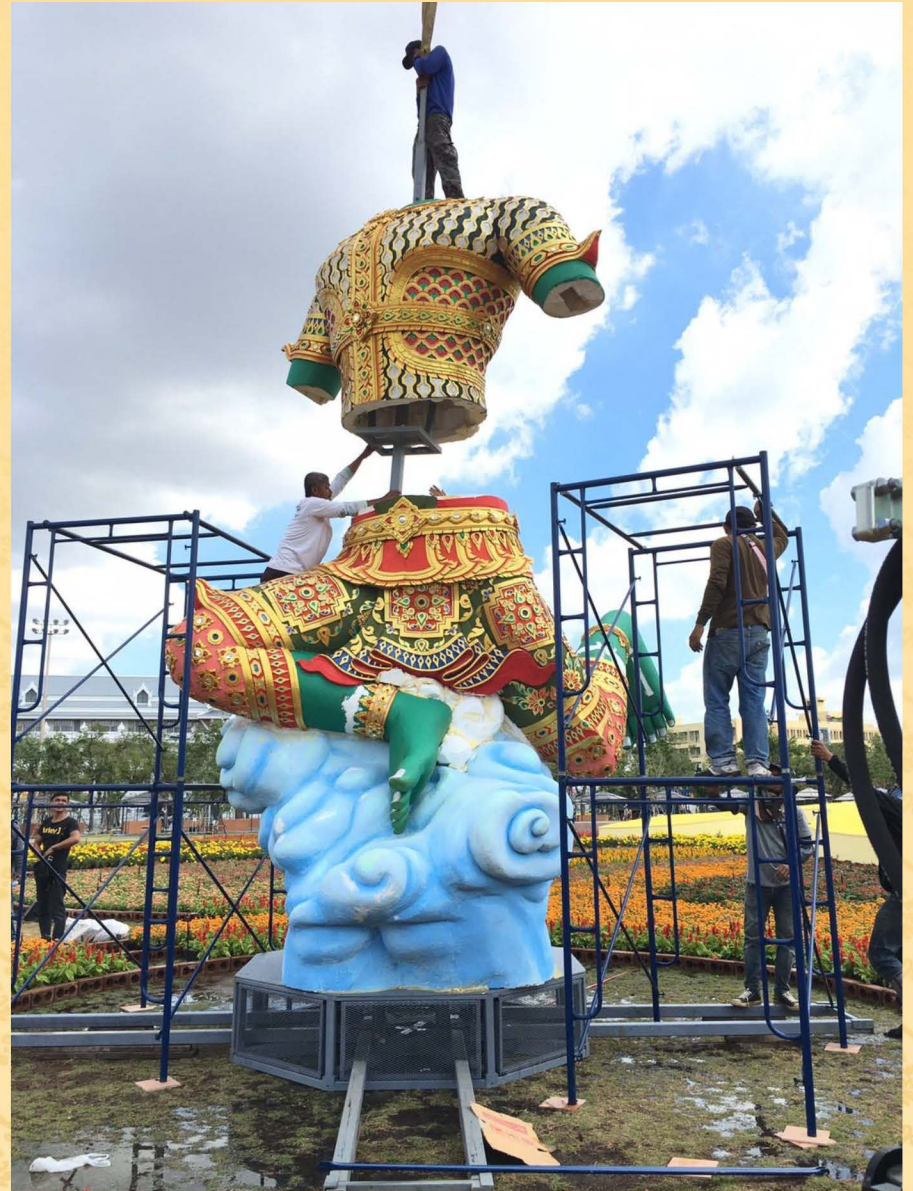
การเทียบประกอบ

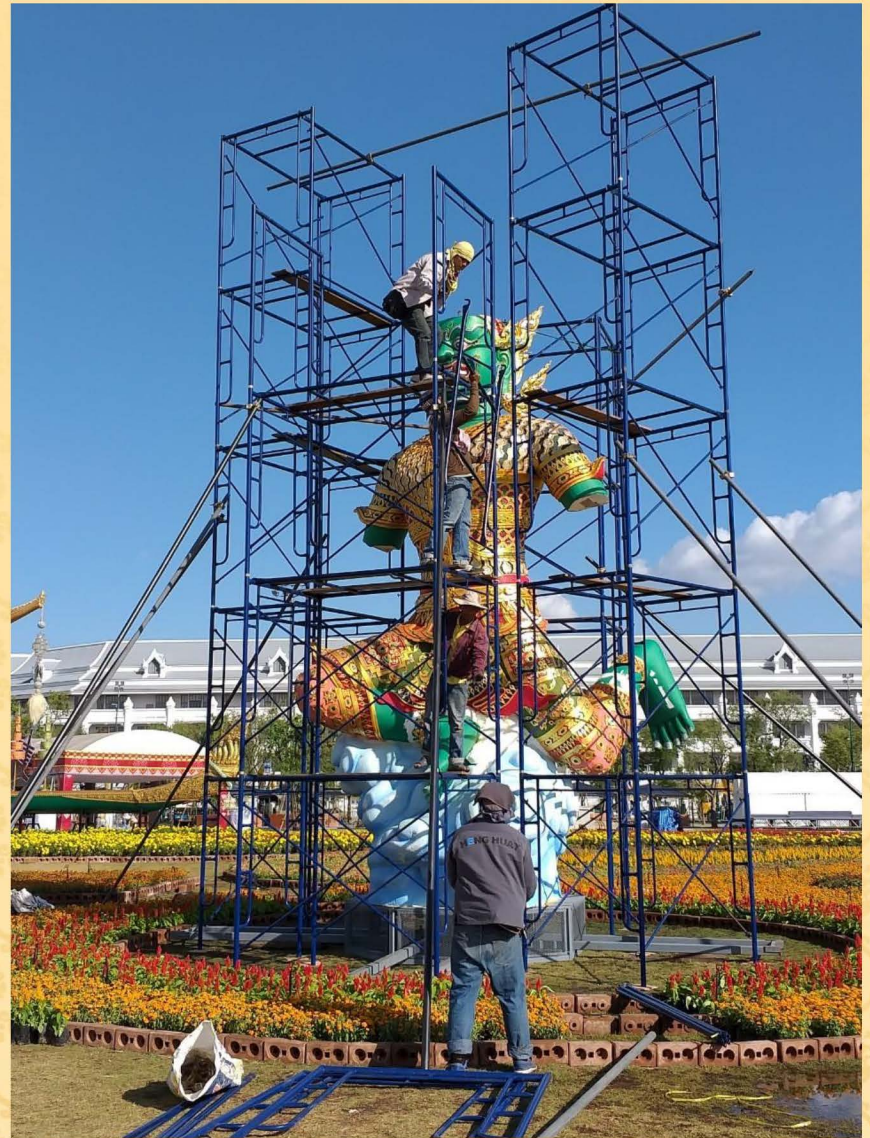

การขนย้ายติดตั้งงาน

ได้รับการสนับสนุนรถยกขนาด ๕๐ ตัน จากกรมชลประทาน
และรถขนตำ รถม้า และรถปิดท้ายขบวน จาก. ขส.ทบ. ในงานยกย้ายชิ้นงานจากสำนักช่างสิบหมู่ ติดตั้งยังสนามหลวง

สำนักช่างสิบหมู่

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม